

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
NaturErhvervstyrelsen, Enheden for økonomisk analyse,
Erhvervsenheden
D. 16. april 2013

Samråd 4. april 2013

Samråd om konsekvenserne af MFF-aftalen

Spørgsmål W: *”Ministeren bedes redegøre for besparelserne på EU’s budgetramme for 2014-2020, som har betydning for landbrugs- og fødevaresektoren, herunder hvordan besparelserne påvirker de pågældende rammevilkår i sektoren, og hvilke konsekvenser besparelserne forventes at få for bl.a. arbejdspladser, fødevarekvaliteten m.v.”*

Spørgsmål X: *”Ministeren bedes redegøre for rammevilkårene for landbrugs- og fødevaresektoren i de øvrige medlemsstater i EU, og hvordan de danske vilkår er i sammenligning hermed, før og efter den nye budgetramme for 2014-2020.”*

TALEPUNKT

[Det talte ord gælder]

Generel indledning

- Tak for ordet, og tak for de gode spørgsmål.
- Inden jeg går til besvarelsen af samrådsspørgsmål W og X, vil jeg kort knytte en kommentar til alle tre spørgsmål.
- Der er regeringens holdning, at landbrugspolitikken generelt skal understøtte den grønne omstilling, og vi skal bruge de virkemidler, vi har i værktøjskassen til at sikre erhvervets økonomiske og miljømæssige bæredygtighed. Vi skal have et landbrug, det skal være konkurrencedygtigt, og det skal fungere i bæredygtigt samspil med naturen og miljøet – det er dér vi er i front, og det skal vi blive ved med at være.
- Når det er sagt, så er det endnu en postgang for tidligt at komme med konkrete udmeldinger i forhold til, hvilke løsninger vi skal vælge. Hverken budgetaftalen eller landbrugsreformen er på plads. Og selvom Vækstteamet er begyndt at præsentere sine anbefalinger i pressen og på dialogmødet, mangler vi endnu at

modtage de officielle anbefalinger fra Natur- og Landbrugskommissionen og Vækstteam Fødevarer.

- Der er mange ting i gang lige nu, og jeg kan derfor ikke drage mange konkrete konklusioner.
- Der vil derfor komme en proces, hvor vi på baggrund af grundige analyser skal foretage den politiske prioritering.

MFF-aftalen overordnet set

- Som I ved, er der jo er tale om to parallelle forhandlingsforløb, når vi taler om budget- og landbrugsforhandlingerne.
- MFF-aftalen reducerer for første gang nogensinde EU's samlede budget. Det tror jeg, at mange synes er positivt. På et tidspunkt hvor EU står midt i en økonomisk krise, er det en politisk beslutning, at der skal spares på alle områder af budgettet. Det gælder også landbrugsområdet.
- Ligeledes har der fra stats- og regeringschefernes side været et ønske om at modernisere EU's budget. Det betyder, at der i den kommende budgetperiode vil blive overført flere midler til forskning, innovation og infrastruktur. Det er det, man har sat fokus på.
- Dette var der også et bredt politisk flertal i Folketinget, som støttede.

Den videre proces

- For så vidt angår den videre proces, er vi netop nu i gang med de afgørende forhandlinger. Det gør, at det på nuværende tidspunkt er meget svært at give eksakte tal uden at komme med forbehold.
- Jeg forventer, at budgetaftalen, der blev enighed om på topmødet mellem stats- og regeringscheferne kommer til at holde. Men det er jo kun en forventning. Tilsyneladende har Europa-Parlamentet da også indikeret, at de kan acceptere budgetlofterne. Til gengæld ønsker Parlamentet så indflydelse på fordelingen af midler inden for de forskellige hovedområder. Dette kan også få betydning for landbrugsbudgettet.

Reduktioner i direkte støtte

- Landbrugsministrene blev d. 18.-19. marts enig om en generel indstilling forud for trilogforhandlingerne, hvor Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet skal drøfte en samlet løsning.

- Det står på nuværende tidspunkt klart, at der vil ske en betydelig reduktion af EU's landbrugsbudget. Vi har ikke modtaget officielle tal fra Kommissionen, men foreløbige skøn på baggrund af MFF-aftalen viser, at Danmark vil blive tildelt et samlet budgetloft for direkte støtte på 5.642 mio. euro i 2011-priser for budgetperioden 2014-2020.
- Budgetreduktionerne for Danmark eller for den enkelte landmand kommer som følge af fire forhold. Dels den generelle reduktion af EU's landbrugsbudget, dels den eksterne omfordeling af støtte mellem medlemslandene og den interne omfordeling af støtte mellem landmænd, og dels sker der en reduktion med henblik på at finansiere etableringen af krisefonden.
- For det første sker der en generel reduktion af EU's landbrugsbudget, som sammen med den eksterne omfordeling mellem medlemsstaterne indebærer, at støtten til dansk landbrug gradvist vil blive reduceret med 8,7 % i løbende priser fra 2013 frem til 2020. Det svarer til en reduktion på ca. 84 mio. euro.
- Som det var været tilfældet siden 1990'erne justeres landbrugsstøtten ikke med inflationen, hvilket betyder at den reelle værdi af støtten reduceres over tid. Medregnet en inflation på 2 % bliver reduktionen ca. 13 % over 7 år. Det betyder, at den danske støtte reduceres med yderligere 703 mio. euro og den samlede reduktion for hele budgetperioden kommer op på lidt under 1,4 mia. euro, når inflationen bliver indregnet.
- Som jeg har sagt før, er der rigtig mange tal i det her. Og om tallene passer, kommer an på, hvilke forudsætninger man lægger ind. Der er ikke noget nyt i, at budgettet til direkte støtte udhules af inflation.

Landdistriktspolitikken

- For landdistriktsprogrammet i søjle II forventes et samlet dansk budget på 559,4 mio. euro (i 2011-priser) for perioden 2014-2020. Det svarer til et maksimalt bidrag fra EU på 90 mio. euro årligt, og dermed en reduktion på ca. 15,4 % sammenlignet med 2013.
- Tildelingen af midler til Danmark udregnes på grundlag af 2013-niveauet, og idet det danske budget for landdistriktsprogrammet var stigende over perioden 2007 til 2013, forventes det danske landdistriktsbudget til gengæld samlet set at stige med knap 400 mio. kr., hvis man sammenligner hele perioden, den sidste budgetperiode, 2007-2013 med den nye budgetperiode, 2014-2020.

Ekstern omfordeling

- For det andet reduceres den danske andel af landbrugsmidlerne som nævnt også på grund af ekstern omfordeling mellem medlemsstaterne.
- Danmark modtager en støtte over gennemsnittet per hektar i EU. Derfor skal Danmark som en del af budgetaftalen bidrage ved at afgive midler til medlemslande med støtte under gennemsnittet. Lande som Tyskland, Holland, Italien, Grækenland og Belgien står i den samme situation som Danmark.
- Den eksterne omfordeling vil være fuldt indfaset i 2020.

Intern omfordeling

- For det tredje er der spørgsmålet om intern omfordeling. Det var den, der var meget virak om på sidste møde. Det var det irske forslag. Den interne omfordeling giver hverken flere eller færre midler til Danmark. Men ville primært indebære, at der ville blive overført støtte fra kvægproducenter til kornproducenter.
- Fra dansk side har vi været meget imod Kommissionens forslag om intern omfordeling. Forslaget kunne have revet tæppet væk under dele af det danske landbrug, som i forvejen var hårdt presset. Altså mælkeproducenterne. Det centrale for os er, at støtten ikke er koblet til produktionen, men er ens per hektar.
- På rådsmødet d. 18.-19. marts var det derfor også meget glædeligt, at der kunne skabes enighed om at støtte et kompromisforslag fra det irske formandskab, hvor omfordelingen mellem landmændene holder sig under 2 %. Det er af stor betydning for de danske kvægproducenter.

Første reduktion af støtten

- For det fjerde har Kommissionen fremsat forslag om, at reduktionerne for året 2014 og finansieringen af krisereserven gennemføres ved såkaldt finansiell disciplin, altså ved, at alle betalinger over 5.000 euro reduceres med 4,9 procent. Dette er Rådet og Parlamentet dog imod. Der er nogle i Rådet, der mener, det skal reduceres til 2.000 og andre, der mener, det skal reduceres til 0, således at alle betaler det samme. Parlamentet ønsker slet ingen bundgrænse.
- Dette forslag er fremsat lige før påske, og er endnu ikke behandlet. Men de første konsekvenser af det reducerede budget vil kunne mærkes allerede til december i år, hvor udbetalingerne for budgetåret 2014 går i gang.

Rammevilkår for landbrugs- og fødevarsektoren på tværs af EU

- I spørgsmål ”W” og ”X” spørges også til MFF-aftalens betydning for landbrugs- og fødevaresektorens rammevilkår, både i Danmark og på tværs af medlemslandene.
- Rammevilkår udgøres af en bred vifte af forhold. Det drejer sig eksempelvis om afsætningspriser, jordpriser, energiudgifter, miljø og tilskud.
- Der er også meget stor forskel på indtjeningen i landbruget og fødevaresektoren.
- Jeg er selvfølgelig optaget af, at dansk landbrug har gode konkurrencevilkår.
- Jeg mener derfor, at det er vigtig at fokusere på den danske landbrugs- og fødevaresektors styrkepositioner. Der er allerede i dag forskelle i støtteniveauerne i medlemslandene, og det vil der også være fremadrettet. Dermed vil danske landmænd også i den kommende periode modtage en direkte støtte, der per hektar ligger over EU’s gennemsnit.

Konsekvenser for danske arbejdspladser

- For så vidt angår beskæftigelseseffekterne af reformen, er det som nævnt ikke den direkte støtte alene, men den komplekse sammensætning af rammevilkår.
- Sikkert er det dog, at vi med rådets og parlamentets forslag får en langt mere balanceret effekt på landbruget, uden skævvridning for kvægproducenterne.

Konsekvenser for fødevarekvaliteten

- Også for så vidt angår fødevarekvaliteten har Danmark en styrkeposition.
- Den nye MFF-aftale kommer ikke til at ændre på det billede, og jeg glæder mig til at se de endelige anbefalinger fra Vækstteam Fødevarer. De vil bl.a. komme med bud på, hvordan vi bliver endnu stærkere på ressourceeffektiv fødevareproduktion og styrker iværksætteriet og den strategiske eksportindsats.
- Men som sagt: Nogle ting ved vi. Mange ting ved vi ikke endnu. En del kan vi peje på, men der er rigtig mange tal, som ikke er endelig konsoliderede fra Kommissionens side eller ikke endelig besluttet. Det her er så godt et billede, jeg kan give af situationen nu.